

Sygn. akt IV CSK 183/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J.
przeciwko [...] G. [...] spółce akcyjnej w Ł.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 lipca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 7 września 2020 r., sygn. akt I AGa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 25 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w O., w sprawie z powództwa A. Spółki z o.o. w J. przeciwko P. S.A. w Ł. o zapłatę, oddalił powództwo w zakresie żądania głównego (pkt I), zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 6 048 559,29 zł (pkt II), oddalił powództwo w zakresie roszczenia ewentualnego w pozostałym zakresie (pkt III), zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 9021,13 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu (pkt IV) oraz nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa z tytułu opłaty sądowej, od której uiszczenia powódka była zwolniona: od powódki z zasądzzonego roszczenia kwotę 68 030 zł, zaś od pozwanej kwotę 31 970 zł (pkt V).

Wyrokiem z 7 września 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił, na skutek apelacji pozwanej, wyrok Sądu Okręgowego w O. z 25 kwietnia 2019 r. w punktach I i II w ten sposób, że oddalił w całości roszczenie ewentualne, w punkcie IV w ten sposób, że zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 25 017 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, uchylił punkt V oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 118 750 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

2. Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła strona powodowa, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., art. 361 § 2 k.c. oraz art. 65 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może

być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Wskazała, że istnieje potrzeba wykładni art. 361 § 2 k.c., budzącego wątpliwości w zakresie tego czy w przypadku wypowiedzenia umowy dostawy lub sprzedaży rzeczy oznaczonych co do gatunku w kilku transzach oraz braku dostawy wszystkich rzeczy oznaczonych co do gatunku będących przedmiotem umowy, podstawę do wyliczenia szkody dostawcy stanowi cena jaką zobowiązany był zapłacić odbiorca na podstawie umowy.

Zdaniem skarżącej w sprawie istnieje również potrzeba wykładni art. 605 k.c., budzącego wątpliwości w zakresie tego, czy w przypadku umów dostawy obejmujących obowiązek dostarczenia rzeczy oznaczonych co do gatunku w kilku

transzach, w przypadku odmowy odbioru przez odbiorcę rzeczy w ramach jednej transzy, dostawca uprawniony jest do dokonania dostawy tych samych produktów w ramach kolejnej transzy czy obowiązany jest do dostarczania każdorazowo nowych produktów dla każdej transzy z osobna.

5. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią powołanych przepisów, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany, przy czym nie chodzi tu o rozbieżności stanowiska sądu pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie. Jeżeli jednak Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę brak interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 września 2020 r., I CSK 155/20). Konieczne jest nadto wykazanie, że dokonanie wykładni jest niezbędne dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 sierpnia 2020 r., V CSK 28/20).

7. Skarżąca nie wykazała istnienia w sprawie tak rozumianej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 2 k.p.c., skarga nie zawiera bowiem skutecznego wykazania, że dokonanie wykładni art. 361 § 2 k.c. i art. 605 k.c. jest niezbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Apelacyjny uznał, że strona powodowa nie wykazała, mimo ciążącego na niej obowiązku dowodzenia, wysokości szkody. Wskazał, że powódka nie zdołała przedstawić wiarygodnego, rzetelnego oraz kompletnego wyliczenia szkody. Przyjęcie za podstawę jej wyliczenia fakturowej wartości towaru nieodebranego przez pozwaną byłoby niezgodne z zasadami określania wysokości odszkodowania, o których mowa w art. 361 § 2 k.c. i prowadziło do bezpodstawnego

wzbogacenia powódki, z uwagi na zatrzymanie przez nią towaru. Sąd drugiej instancji wskazał, że szkodą w przypadku utraconych korzyści jest szkoda, którą określa to, co nie weszło do majątku poszkodowanego na skutek zdarzenia wyrządzającego tę szkodę, a inaczej mówiąc to, co weszłoby do majątku poszkodowanego, gdyby zdarzenie wyrządzające szkodę nie nastąpiło. W sprawie natomiast okolicznością niesporną było to, że niedostarczone stronie pozwanej produkty pozostały w dyspozycji powódki. Część z nich została zbyta na rzecz osoby trzeciej, a część uzupełniła kolejną partię towaru przeznaczonego dla pozwanej do odbioru.

Skoro w ocenie Sądu Apelacyjnego powódka nie wykazała faktów, z których wywodzi skutki prawne w zakresie obejmującym zgłoszenie żądania ewentualnego, a zatem podstawą rozstrzygnięcia było przyjęcie, że strona powodowa nie wykazała wysokości szkody, to wskazana w skardze kasacyjnej potrzeba wykładni art. 361 § 2 k.c. sprowadzająca się do kwestii wymagalności roszczenia dostawcy za dostarczony towar nie ma istotnego znaczenia dla treści rozstrzygnięcia i jako taka nie wypełnia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

O skutecznym powołaniu się na potrzebę wykładni przepisów prawa nie świadczy również zawarta w skardze kasacyjnej argumentacja dotycząca art. 605 k.c. Sąd Apelacyjny nie rozważał bowiem stosowania wskazanego przepisu w kontekście możliwości dostarczania tych samych rzeczy oznaczonych co do gatunku w kolejnych transzach po odmowie ich odbioru przez zamawiającego. Podstawą rozważań Sądu drugiej instancji była konkluzja, że nie zostały zrealizowane przesłanki odpowiedzialności pozwanej za szkodę wyrządzoną stronie powodowej oraz powódka nie podjęła odpowiedniej inicjatywy dowodowej w celu wykazania wysokości szkody. Skarżąca nie zgadza się z taką argumentacją i przedstawia własną ocenę rozstrzygnięcia, konieczność wykładni art. 605 k.c. została jednak wykreowana w skardze kasacyjnej jedynie na potrzeby wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania i pozostaje w oderwaniu od głównego nurtu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy rozważań przedstawionych przez Sąd Apelacyjny. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącej nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 2 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego wyroku kontroli kasacyjnej.

8. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

ke